

HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

Høgskoleadministrasjonen

NOTAT

TIL: Høgskolestyret	Dato: 13.11.2006
FRA: Høgskoledirektøren	Arkiv:
	HS-sak: 070/06

SAK: Høring av Sammen om Kunnskap II - Operasjonalisering av indikatorer for formidling

Vedlegg:

- Høringsbrev
- Rapport (Utsendt til styremøte 25.10.2006)
- Uttalelser fra avdelingene og studentparlamentet

Forslag til vedtak:

1. Høgskolestyret vedtar den foreslåtte høringsuttalelsen.
2. Høgskolestyret ber Kunnskapsdepartementet arbeide videre med innbyrdes vektning av de ulike indikatorene.

Bakgrunn

Universiteter og høyskoler har tre kjerneoppgaver; undervisning, forskning og formidling, jfr. Lov om universiteter og høyskoler § 1-1. Både undervisning og forskning har egne komponenter i det resultatbaserte finansieringssystemet. Innføring av en egen formidlingskomponent kan stimulere til ønsket formidlingsaktivitet, og gi institusjonene økte incentiver til å prioritere formidlingsbaserte oppgaver.

I St.prp.nr. 1 (2003-2004) ble det varslet at en ønsker å utvikle en egen komponent for formidling i finansieringen av universiteter og høyskoler. Høsten 2004 opprettet Universitets- og høyskolerådet (UHR), på oppdrag fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet, et formidlingsutvalg som skulle foreta en hensiktsmessig avgrensning av formidlingsbegrepet og foreslå relevante indikatorer for å fange opp sentrale deler av formidlingsaktiviteten ved universiteter og høyskoler. Utvalget avsluttet sitt arbeid i juni 2005 med innstillingen "Sammen om kunnskap".

Departementet vurderte at det var behov for ytterligere arbeid. Enkelte av indikatorene var vanskelige å operasjonalisere, og det gjenstod å finne indikatorer for innovasjon og utviklingsarbeid og lage et system for registrering og rapportering. På bakgrunn av dette ba departementet UHR sette ned et formidlingsutvalg II høsten 2005, og utvalget leverte sin endelige rapport til departementet 30. juni 2006.

Formidlingsvirksomheten ved den enkelte institusjon varierer mye i omfang og bredde, og det er dermed ulike syn på hvilke indikatorer som bør inngå i en slik komponent, og omfanget av denne. Formidlingsutvalgets foreløpige rapport har vært på en uformell

høring i universitets- og høgskolesektoren våren 2006. Kunnskapsdepartementet gjennomfører nå å gjennomføre en formell høringsrunde i sektoren før endelig valg av indikatorer og utforming av komponenten.

Høgskoledirektørens merknader

Høgskolen i Sør-Trøndelag har et viktig samfunnsoppdrag i forhold til både utdanning, FoU og både allmennrettet og brukerrettet formidling. Siden departementet har lagt seg på en modell der både utdanning og forskning er resultatbaserte elementer, er det viktig at høgskolens tredje oppgave, formidling, også inngår i dette finansieringssystemet.

Høgskoledirektøren støtter de foreslåtte avgrensningene og definisjonene som ligger til grunn for Formidlingsutvalgets arbeid. Utvalgets rapport gir også et meget godt bilde av behovet som er til stede for arbeidet med indikatorer for formidling. Utvalget viser til at flere av indikatorene enkelt kan implementeres i dagens registreringssystemer, mens det for andre indikatorer først må utvikles systemer for oppbevaring av dokumentasjon. Forslaget til operasjonaliseringer av indikatorer for formidling virker i stor grad meget godt begrunnet.

Likevel ønsker høgskoledirektør å påpeke at dagens resultatbaserte finansiering av høyere utdanning er et system som ikke nødvendigvis er det eneste riktige for å stimulere til faglig utvikling. Man må være oppmerksom på at dette systemet også legger mye vekt på den forskning og formidling som gir direkte økonomisk uttelling gjennom forhåndsdefinerte indikatorer, og som kanskje ikke er like stimulerende for alle deler av den faglige utvikling.

Som et eksempel på dette finnes det fortsatt FoU-aktiviteter som ikke dekkes innenfor utvalgets forslag til operasjonalisering av indikatorer, og som dermed ikke fanges opp av formidlingsdelen av finansieringsordningene. Her kan man bla. nevne doktorgradsavhandlinger og papers framlagt på fagkonferanser og vitenskapelige konferanser. Det kan være uheldig at slike aktiviteter verken synliggjøres eller gis uttelling i formidlingsdelen av finansieringsordningen. Det er derfor svært viktig at man er oppmerksomme på forholdet mellom resultatbasert finansiering og basisbevilgning.

Forslag til høringsuttalelse:

Høgskolen i Sør-Trøndelag har et viktig samfunnsoppdrag i forhold til både utdanning, FoU og både allmennrettet og brukerrettet formidling. Siden dagens finansieringssystem er bygd på en modell der både utdanning og forskning er resultatbaserte elementer, er det viktig at høgskolens tredje oppgave, formidling, også inngår i dette finansieringssystemet.

Høgskolen i Sør-Trøndelag slutter seg i hovedsak til utvalgets rapport, og mener den gir et godt bilde av behovet for arbeidet som er utført. Likevel knyttes det noen kommentarer til momenter som kan gi grunnlag for ekstra oppmerksomhet.

Rapportering

Registrering av formidlingen må ikke medføre nye og kompliserte rapporteringsrutiner. Likevel må de data som samles inn kvalitetssikres på en tilfredsstillende måte og være etterprøvbare. De systemer som finnes i dag gjennom Frida og FORSKDOK må omarbeides slik at de aller fleste data om formidlingsaktiviteten genereres ut i fra den aktivitet som

allerede registreres. En betydelig omlegging av registreringsrutinene vil i tillegg kunne medføre innsamling av data som det kanskje ikke vil være behov for.

Det er svært viktig at arbeidet med et autoritetsregister for forlag, tidsskrift og aviser påbegynnes. Det må imidlertid sikres at ikke dobbelutgaver (bokmål/nynorsk) av læremateriell, rene oversettelser (norsk/svensk) eller nye utgaver av lærebøker blir registrert.

Høgskolen i Sør-Trøndelag er enig i utvalgets sondering mellom formidling av personlige og forskningsbasert faglig kunnskap og innsikt. Men i praksis kan det muligens være vanskelig å håndtere dette. Hvem som skal avgjøre hva som er personlige synspunkter og hva som er basert på faglig innsikt er et viktig spørsmål. Høgskolen savner utvalgets vurdering av hvordan denne indikatoren skal håndteres i praksis.

Indikatorene

Siden departementet har lagt seg på en modell der både utdanning og forskning er resultatbaserte elementer, er det viktig at høgskolens tredje oppgave, formidling, også inngår i dette. Om dette gir positiv drahjelp i den enkelte virksomheten, avhenger imidlertid av om hvor mye formidlingskomponenten vil telle i forhold til de to øvrige i finansieringsmodellen, og hvorvidt det skjer en omfordeling mellom resultatdelen og basisdelen av budsjettet. Simuleringer med ulike effekter for institusjonene burde derfor vært synliggjort før endelig høringsuttalelse avgis.

De ulike indikatorene som foreslås virker godt gjennomtenkt, og det bør være mulig å definere de fleste arbeider inn under disse. Men det er fortsatt ønskelig å presisere at deler av den formidlingsbaserte virksomheten ennå ikke dekkes av noen indikatorer. Dette gjelder for eksempel doktorgradsavhandlinger og papers framlagt på fagkonferanser og vitenskapelige konferanser. Hvordan vektingen mellom de ulike indikatorene blir håndtert i ettertid, vil også være avgjørende for om man lykkes med de tiltakene som dette systemet er ment å stimulere.

Omsetning: Eksterne inntekter fra salg av tjenester og publikasjoner

Inntekter fra eksternfinansiert virksomhet gir et uttrykk for regionens og brukernes behov for våre tjenester. For å synliggjøre formidling som skjer gjennom slike aktiviteter er det positivt at denne virksomheten inkluderes som egen formidlingsindikator. De randsoneaktiviteter som er tatt inn i utvalgets rapport, er gjerne et uttrykk for innovativ virksomhet utviklet på grunnlag av bærekraftige FoU-prosjekter. Derfor er høgskolen enig i at randsoneaktiviteter bør inkluderes i den grad de representerer formidling av FoU-basert kunnskap fra sektoren til allmennheten.

Innovasjon og samhandling med arbeidslivet

Indikatorer som omfatter antall bedriftsetableringer og lisensavtaler med utgangspunkt i ansattes FoU-arbeid og i studentprodukter virker rimelig. Man må imidlertid være klar over at det er spesielt de teknologiske miljøene som vil nye godt av uttelling for studentarbeid. Indikatoren belønner målbare resultater, men kan si mindre om kvaliteten på arbeidet (for eksempel studentarbeidene).

Publikasjoner

Valgte publikasjonsindikatorer virker dekkende, og det er positivt at det ikke skilles mellom trykte og nettbaserte publikasjoner.

Foredrag/posters på brukerrettede fagkonferanser

Vi er enig i det oppgitte skillet mellom fagkonferanser og forskerkonferanser, og ser oss tilfreds med at posters er medtatt som en indikator i det reviderte forslaget fra Formidlingsutvalget. Her savner vi en indikator for papers framlagt på (fag- og vitenskapelige) konferanser.

Medier og direkte formidling

Bidragene i denne indikatoren er viktige fordi de når mange samtidig, og fordi de stimulerer til utadrettet virksomhet. Uttelling for populærvitenskapelig formidling gjør det mer attraktivt å drive med utadrettet virksomhet.

Andre kommentarer

Utvalget foreslår at midler fra Norges forskningsråd og EU som rapporteres i egen kolonne under ekstern finansiert virksomhet, fortsatt ivaretas under forskningskomponenten. Utvalget foreslår at de midler som i dag ikke inngår i forskningskomponenten, som for eksempel Forskningsrådets Næringsrettet høyskolesatsning og EUs Intereg-program, legges inn under formidlingskomponenten. Det kan være vanskelig å finne begrunnelser for det siste forslaget, og høgskolen ønsker at årsakene til dette belyses ytterligere. Spesielt med tanke på hvilken komponent av finansieringssystemet som best dekker disse områdene.

I utgangspunktet er det positivt at utvalget ikke ser det som noe problem at samme formidlingsbidrag telles flere ganger dersom det har blitt presentert i flere sammenhenger. Her ser en likevel en fare for instrumentell ”smartness”. Systemer som er åpne for utnyttning, blir gjerne utnyttet. En løsning på dette kan være en viss form for kontroll og synliggjøring gjennom de etablerte systemer for registrering av formidling.

Et annet viktig moment er at dagens formidlingsvirksomhet nok ikke ses på som like meritterende som undervisning og forskning. En formalisering av både den brukerrettede og allmennrettede formidlingen innenfor finansieringssystemet, kan ha en positiv effekt på dette. Høgskolen ber derfor departementet vurdere om formaliseringen av formidling som del av finansieringssystemet kan gi slike effekter.